

EDITORIAL

Manifest de Granollers en defensa de la llengua catalana

Tres entitats sindicals, tres entitats professionals, dotze entitats culturals i unes nou d'esportives havien signat la setmana passada un manifest en el que "reivindiquen el lliure ús del català dins l'àmbit de tots els serveis estatals establerts al municipi i conviden totes les ciutadanes i tots els ciutadans a denunciar davant les institucions i poders públics qualsevol atac als nostres drets culturals".

"Plaça Gran" no pot ignorar, ja que és premsa catalana, aquest fet. Potser no sempre resulta el nostre català tan acurat com voldríem, però això no treu pas el que ens fem ressò d'un esforç col·lectiu de normalització de la nostra llengua. Darrerament la situació de la llengua catalana està d'actualitat en els mitjans de comunicació, no només de Catalunya sinó també de tot l'Estat espanyol. Sovint amb un accent marcadament pessimista i més rarament amb un to lleugerament optimista. Sempre, però, es constata una clara necessitat d'actuar d'alguna manera per poder redreçar la situació enrarida que les noves televisions han accentuat. El manifest i les possibles posteriors actuacions poden resultar una bona eina per millorar la manca d'aplicació de les lleis a casa nostra. Una altra cosa que pot ajudar-hi és el llibre que ha publicat Edicions 62, "ELS DRETS LINGÜÍSTICS DELS CATALANOPARLANTS". Aquest estudi de Francesc Ferrer i Gironès i Josep Cruañas, pot cooperar eficaçment a conèixer els drets lingüístics dels catalanoparlants. L'obra aporta tota la legislació que hi ha sobre els drets lingüístics dels catalans i vol incitar els ciutadans a fer valer, sempre i en tot lloc, el dret a parlar la llengua de les terres catalanes. Així doncs, és un esforç en el mateix sentit que el manifest de Granollers en defensa de la llengua catalana. Resulta un manual fàcil d'entendre. Pot ser útil al ciutadà per exercir els seus drets i també pot recordar a tots els nivells de l'administració els deures que tenen en aquest camp. Resultaria un bon regal per a més de quatre funcionaris, no només de l'administració de l'Estat sinó també, en alguns casos, de la municipal i de l'autonòmica.

El senyor Josep i la mort digna

—Pau Saumell—*

El senyor Josep era un home vell de cos i ànima. Després d'haver dedicat tota la seva vida a la magistratura amb èxit notable, el seu cap, al voltant de setanta-cinc primaveres, començava a trontollar, amb una arteriosclerosi incipient. Com que la resta del cos també començava a mostrar indicis de desgast, decidí jubilar-se de cop de totes les seves ocupacions, que certament no eren poques. En qüestió de dies va presentar la seva jubilació a l'oficina judicial, encarregà al seu representant que iniciés el tràmit de venda de les seves col·leccions de segells, matèria en la que havia estat també perit i mecenes, i renuncià a la seva poltrona d'acadèmic, tot al·legant raons personals.

El senyor Josep estava cansat, tan cansat que decidí redactar el seu testament vital. Tenia un vertader pànic al sofriment. Declarà davant el seu notari que, en cas de malaltia o dany físic o psíquic greu, que li produís patiments insuportables, autoritzava als metges que li facilitessin tractament paliatiu suficient, encara que això no impedís o accelerés el natural procés cap a la mort.

Al cap de poc, va tenir ocasió de donar la notícia de la seva decisió a la seva filla Clara, l'única del seu matrimoni trencat per un jutge anònim anys enrera. La Clara era una filla correcta i complidora de les seves mínimes obligacions filials, però freda. No li sorprengué res la decisió del seu pare, perquè el coneixia i compartia les seves idees. La Clara suportava un matrimoni incòmode amb un advocat de mitjanja.

Durant els darrers anys, la Clara, que vivia en una altra ciutat, el venia visitant tres o quatre vegades a l'any. Després de rebre l'anunci del senyor Josep les visites anuals de Clara al seu pare es reduïren a una sola i protocolària. Abans, el senyor Josep encara aixecava els ànims cada vegada que ella venia, perquè l'acompanyaven els seus dos fills bessons, que amb els seus pocs anys eren una alegria per qualsevol. Però fins i tot els néts varen deixar de visitar-lo amb la seva mare, que

s'excusava sempre amb malalties i deures escolars.

Fins que arribà l'hora en que, al seu dolor espiritual, vital, s'afegí el dolor físic de la malaltia. Una greu, dolorosa, cruel malaltia s'apoderà del senyor Josep, que va ser ingressat a la clínica. Sospitava que els metges li deien només mitges veritats, fins que exigí la veritat sencera, nua, que li mostrà un càncer incipient i difícilment curable. El senyor Josep lliurà als seus metges el seu testament vital i es disposà a consumir amb la mort les seves poques ganes de viure.

Entretant, la Clara vivia aquells dies entre la incomoditat i l'escrúpol. Se sentia incòmoda perquè, seguint els arers consells del seu marit, havia reduït les visites al seu pare a la mínima expressió.

—Si veu que el vas a veure més, es pot reencarinyar amb tu, amb els nens, amb la vida i oblidar-se del seu testament vital, del seu desig de morir amb rapidesa i pensa que ens convé heretar l'abans possible. A més, el teu pare no t'estima, i, si s'allarga massa, l'herència pot desaparèixer entre les factures de la clínica.

La Clara —i el seu marit— sabia que ella era i seguiria essent l'única hereva, malgrat la freda relació que mantenia amb el pare, senzillament perquè aquest no tenia ningú més per deixar la seva fortuna. La seva vida havia estat un cercle tancat, els seus amics eren només companys de tertúlia i gresca.

La incomoditat, però, la conduïa també a un cert escrúpol.

—Al cap i a la fi, és el teu pare!, li deien les amigues.

La Clara callava i es submergia tot el que podia en la seva activitat professional. No volia ni podia pensar. Fins que un dia, fullejant una revista va conèixer la història de Cicely, una dona que, allà per l'any 1967, amb l'ajut de l'herència d'un moribund i de la seva indòmita força de voluntat, fundà al sud de Londres l'Hospital St. Christopher, per malalts terminals, un hospital en el que no es pretenia allargar frenèticament la vida, sinó més aviat el tracte

humà del doctor assegut a la capçalera del malalt, agafant-li la mà amb tendresa, oferint-li, a més d'un dosificat control del dolor amb analgèsics, amiatat i ganes de viure, tot el que es traduïa, paradoxalment, en alegria, serenitat i tranquil·litat davant la mort.

La Clara, aquella nit, somià amb la Cicely, comparant-se en un desequilibri brutal amb aquella dona que, amb el temps, havia fundat Hospice, un moviment mundial que anava difonent les seves idees i hospitals per tot el món. I ella, la Clara, que ni tan sols havia estat capaç de cuidar el seu propi pare, d'estimar-lo, d'exercir com a filla. La Clara somià entre llàgrimes.

Una radical metamorfosi la transformà. Aprofitant que els nens havien començat les seves vacances, es traslladà amb ells a la ciutat on encara agonitzava el seu pare. Demanà als metges que esperessin una mica i que seleccionessin acuradament els sedants. Passà dies i nits al costat de l'atònit senyor Josep, explicant-li el que havia llegit i sentit, el que era la seva vida, el seu matrimoni i els seus fills, desfogant-se i mullant amb mil llàgrimes el seu coixí, una per cadascun dels dies de la seva llarga vida d'amor escatimat al seu pare.

El senyor Josep, acostumat fins llavors únicament a les experiències jurídic-científiques, passà a la sorpresa de la reflexió, de la reflexió al dubte, del dubte a la transformació, a les llanties i a la serena alegria i acceptació de la malaltia i de la seva filla.

Un dia abans de l'assenyalat definitivament pels metges pel seu òbit, va fer comparèixer al seu notari i revocà el seu testament vital. A més, a petició de la seva filla, de la Clara retrobada, disposà que es destinés la seva herència a construir un hospital per la Cicely a la ciutat, que fou batejat amb els seus cognoms, i que amb els anys omplís la vida, abans sense sentit, de la Clara.

Al cap de pocs dies, el senyor Josep morí, de mort digna.

* Pau Saumell és advocat

PlaçaGran

Crònica del Vallès Oriental

Edita
Premsa Vallesana
President
Jesús Solsona i Ollé

Redactors, col·laboradors i
corresponsals: Miriam Viaplana,
Miriám Torres, Joan Sala Vila,
Llorenç Pascual, Eugeni Estrada,
Pitu Cornet, Francesc Pujol,
Montserrat Saboya, Montserrat Mir,
Joan Serrat, Josep Bosch,
Martí Parera, Xavier Marí,
Esteve Sala, Ofèlia Roca, Juli Valls,
Pere Comas, Salvador Estany,
Pere Valls, Genís Sunyol,
Francesc Rocasalbas, Martí Boada,
Pere Mateu, Santiagu Cucurella,
Lourdes Curbells,
Jaume Rodri, Joan Colomé,
Josep Macià i Macià, Josep Garcia,
Esteve Gironella, Jordi Ribó (fotografia).

Redacció, Administració i
Publicitat: Roger de Llúria, 1
1r. - Tel. 870 47 09 (Dues
línies)
Fax: 870 47 09 - 08400
Granollers
Fotocomposició: Edicatsa
Impressió: Editorial Gironina,
S.A.
Dipòsit legal: B 332278
Distribució: Rafael Palomo

"Plaça Gran" és un setmanari plural que no ha de compartir necessàriament les opinions dels seus col·laboradors, que són atribuïdes únicament a les persones que les signen.

Homenatge Nacional de Lluís Companys

—Juli G. Valls—

¿Com definir els sentiments i records punyents que ens fa viure la commemoració dels 50 anys de l'assassinat del nostre President? Són molts, uns de menyspreu envers els qui, sense respectar les lleis que protegeixen els exiliats polítics i amb la col·laboració dels nazis que s'havien apoderat de França, el detingueren per lliurar-lo als qui, després d'un simulacre de judici, l'assassinaren afusellant-lo al castell de Montjuïc.

Evidentment no puc dir que jo sigui cap personatge destacat per ésser tingut en compte en aquest Homenatge Nacional al President Lluís Companys, però sí que vull dir que emotivament m'hi sento identificat i agrair als

qui han endegat i formen part de l'Associació Cívica d'Homenatge Nacional al President Lluís Companys la seva iniciativa. En Lluís Companys visqué i morí per Catalunya, pel nostre País, defensant les nostres llibertats, la nostra identitat com a País que fou, és i seguirà essent malgrat que sempre se'ns ha volgut anorrear. De mi mateix poca cosa puc dir, mai no he estat afiliat a cap partit polític certament, però des de ben menut a casa em van ensenyar a estimar Catalunya, la llibertat i a estimar també tothom. Vaig lluitar al front durant la guerra civil quan tenia tan sols recent complerts divuit anys, és a dir, gairebé érem uns adolescents, però vàrem lluitar fermament per-

què sabíem que estàvem lluitant per quelcom que era nostre i ens volien arrabassar: la nostra terra, el nostre País, la nostra pròpia identitat com a poble, la nostra llengua, en una paraula: Catalunya, i ara, ja gairebé iniciada la vellesa, no deixo de recordar sovint aquelles paraules de la cançó que diuen: "Si un dia sóc pols / si un dia sóc terra / que sigui d'aquesta que han trepitjat molts / d'aquesta que encara puc prendre i besar / i que si un dia m'empara / més meva serà".

Sí, aquest proper homenatge al nostre President ha d'esdevenir una data memorable a tot Catalunya i qui sap, potser algun dia es podrà aixecar un monument a la seva memòria per poder-lo mostrar als nostres néts.